

1 וְלֹא תוֹךְ תִּזְכּוּ – ולא שיהיה הדבר המטמא בתוך כלי נוסף הנמצא
2 בתוך הכלי החיצון, שהרי אינו באוירו של החיצון אלא בתוך דבר
3 שהוא בתוכו של החיצון ולפיכך אינו מטמאו. וכיון שהדין כך, אפשר
4 לטעות שגם שרץ בקומטו של אדם שהוא בתוך התנור לא נחשב
5 שהשרץ באויר התנור ואינו מטמאו, קָא מְשַׁמְעֵ לָן שאין הדבר כן,
6 והוא מטמא את התנור.
7 הלכות נוספות בענין קומטו. הדין הוא שאדם טהור שאחזו קנה בכפו
8 והסיט בו את הזב, נטמא. וכן זב שאחזו קנה והסיט את הטהור,
9 טימאו בכך. הגמרא מבארת שבאופן מסוים יש הבדל בין מסיט הזב
10 לבין ניסט על ידי הזב: אָמַר רִישׁ לְקִישׁ, קָנָה אַחֲזוּ בְּקוֹמְטוֹ שָׁל זָב,
11 וְהָסִיט בּוֹ אֶת הַטְּהוֹר, נִשְׂאָר טְהוֹר. אבל קָנָה אַחֲזוּ בְּקוֹמְטוֹ שָׁל
12 טְהוֹר וְהָסִיט בּוֹ אֶת הַזָּב, מְטַמֵּא. ומבאר ריש לקיש: מֵאֵי מְטַמֵּא שׁוֹב
13 הַמְסִיט בְּקוֹמְטוֹ לֹא מְטַמֵּא, דְּאָמַר קְרָא (ויקרא טו יא) וְכָל אֲשֶׁר יֵעַ
14 בּוֹ הַזָּב וְיָרִיד לֹא שָׁמַע בְּפִימָיו וְגו' וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב, והרי אין לומר
15 שפסוק זה בא ללמד שזב מטמא בנגיעתו, כי כבר נאמר לפניו (שם
16 פסוק ז) וְהִגַּע בְּבָשָׂר הַזָּב וְגו' וְטָמֵא עַד הָעֶרֶב, אלא וְהוּא הָסִיטוֹ שָׁל
17 זָב – כאן מלמד הכתוב שזב המסיט את הטהור מטמאו. ולפי
18 שטומאה זו היא חידוש, שְׁלֹא מְצִינּוּ לוֹ – [למטמא] שיביא טוֹמְאָה
19 לניסט על ידו, כְּכָל הַתּוֹרָה פּוֹלָה, שבכל הטומאות שבתורה אם
20 הסיט הטמא את הטהור לא טימאו, לפיכך יש ללמוד את גדר היסט
21 זה מלשון הכתוב בזב בלבד, וְאֶפְקִיָּה רְחֻמָּא – והתורה הזכירה
22 הסיטו של זב בְּלִשׁוֹן נִגְיָעָה [אשר יגע בו], וסמכה אותו לתיבת 'וידיו'
23 שבהמשך הפסוק [וידיו לא שטף במים], לְמִמָּרָא דְהֵיִסְט וְנִגְיָעָה שֶׁל
24 זב אינם מטמאים אלא כשהם פְּיָדָיו, מָה הָתָם לִגְבֵי יָדָיו מְדוּבָר
25 מְאֻבְרָא – במקום גלוי ולא בבית הסתרים, אָף הָכָא לִגְבֵי הִיסְט
26 ונגיעת הזב מדובר מְאֻבְרָא – רק כשהם נעשים במקום גלוי שבגופו,
27 לפיכך אם אחזו הזב קנה בקומטו והסיט את הטהור, לא טימאו. וכן
28 לגבי נגיעת הזב בטהור, לומדים מכאן שאם נגע בבית הסתרים של
29 הטהור לא טימאו, אבל טהור שנושא ומסיט את הזב לא מצינו
30 שמייעט בו הכתוב את בית הסתרים, לפיכך אף כשהסיטו בקנה
31 שבקומטו, נטמא.
32 שנינו במשנה: אָבֵל הַזָּב וְכַעַל קָרִי אֵינָן מְטַמְּאִין עַד שֶׁתִּצַּא טוּמְאָתָן
33 לְחוּץ וְכוּ', הגמרא מביאה מקור דינים אלו: זָב אֵינוֹ מֵיטְמֵא עַד שִׁיִּצֵּא
34 זוּבוֹ לְחוּץ, כִּיּוֹן דְּכִתְיִב (שם טו ב) 'כִּי יִהְיֶה זָב מְבַשְּׂרוֹ' וְגו', מִשְׁמַע
35 שֶׁלֹא נִטְמָא עַד שִׁיִּצֵּא זוּבוֹ מְבַשְּׂרוֹ, אֲבָל כִּשְׁהוּא בְּתוֹךְ בִּשְׂרׁוֹ, אָף
36 שֶׁנֶּעֱקַר כֶּבֶד מִמְקוֹרוֹ בְּגוֹף, לֹא נִטְמָא. כַּעַל קָרִי אֵינוֹ מֵיטְמֵא עַד שִׁיִּצֵּא
37 קָרִיו לְחוּץ, כִּיּוֹן דְּכִתְיִב (שם טו טז) 'וְאִישׁ כִּי יִצְא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַּת זֵרַע'
38 וְגו', מִשְׁמַע שֶׁלֹא נִטְמָא עַד שֶׁתִּצַּא, אֲבָל כִּשְׁנִעֲקְרָה לֹא יִצְאָה לְחוּץ,
39 לֹא נִטְמָא.
40 שנינו במשנה: הִיָּה אוֹכֵל בְּתַרוּמָה וְהִרְגִישׁ וְכוּ' שֶׁנִּזְדַּעְזְעוּ אֲבָרָיו,
41 אוֹחֵז בְּאֵמָה וְבוֹלַע אֶת הַתְּרוּמָה. מִקְשָׁה הִגְמָרָא: אֵיךְ אָמַר הַתְּנַא
42 'אוֹחֵז בְּאֵמָה, וְהִתְנִיָּא רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר, כָּל הָאוֹחֵז בְּאֵמָה
43 וּמִשְׁתֵּין נִחְשָׁב כְּאִילוֹ מְבִיא מְבוֹל לְעוֹלָם, כִּי מִחַמְסֵם אֲבָרוֹ וְכֹא לִידֵי
44 קָרִי, שׁוֹד הִיָּה חֵטָא דּוֹר הַמְּבוּלָן. וכיצד התיר התנא לעשות כך, אף
45 על מנת שלא תיטמא התרומה.
46 מתרצת הגמרא: אָמַר אַבְיִי, כּוּונַת הַתְּנַא שִׁיאֲחֵז בְּאֵמָה בְּמַטְלִית
47 עָבָה, שְׁהִיא קֶשֶׁה וְאֵינָה מִחַמְמַת. תִּירוּץ נוּסָף: רַבָּא אָמַר, אִפִּילוּ
48 תִּיָּמָא שְׁכוּונַת הַתְּנַא בְּמַטְלִית רַבָּה, לֹא קֶשֶׁה עֲלֵיו מְדַבְּרֵי רַבִּי
49 אֱלִיעֶזֶר, כִּי בִּיּוֹן דְּעֶקְרָא כֶּבֶד הוֹרַע מִמְקוֹרוֹ בְּגוֹף, עֶקְרָא כּוֹלָה, וְלֹא יֵעֲקַר
50 מִמֶּנּוּ זֵרַע נוּסָף.
51 הגמרא מבארת מדוע אביי לא פירש כרבא: וְאַבְיִי שֶׁהִתִּיר רַק
52 בְּמַטְלִית עֵבֶה, חִישׁ דִּילְמָא אֲתֵי לְאוֹסוּפִי – חוֹשֵׁשׁ שְׁמַא עַל יָדִי
53 הַחִימוֹם יֵעֲקַר זֵרַע נוּסָף. מְבִאֵר הִגְמָרָא: וְרַבָּא שֶׁהִתִּיר בְּמַטְלִית
54 רַבָּה, לְאוֹסוּפִי לֹא חִישׁ – אֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ שְׁיוֹסִיף לְהִיעֲקַר.
55 מִקְשָׁה הִגְמָרָא עַל רַבָּא: וְהִתְנִיָּא לִגְבֵי אִיסוּר נִגְיָעָה בְּאֵמָה, לְמָה זֶה
56 דִּוּמָה, לְנוֹתָן אֲצַבַּע בְּעֵינֵי, שְׁכָל זְמַן שֶׁאֲצַבַּע בְּעֵינֵי הַעֵין מְדַמְּעַת
57 – [מוציאה דמעות] וְהוֹדֵרֵת וְדַמְּעַת, כִּךְ כִּל חִימוֹם נוּסָף חוֹזֵר וּמוֹרִיצָא
58 זֵרַע. מִתְרַצַּת הִגְמָרָא: וְרַבָּא סָבַר, כָּל אֲחֻמוּמֵי וְהָדָר אֲחֻמוּמֵי

59 בְּשַׁעֲתִיָּה לֹא שְׂבִיבָה – כל שנתחמם עד שנעקר ממנו הזרע בהרגשת
60 כל גופו, אינו מצוי שיחזור ויתחמם באותה שעה, ואין לחוש לכך.
61 ומה שאמרה הברייתא שהוא כעין שחוזרת ומדמעת, הוא דווקא
62 כשלא הרגיש כל גופו, אלא יצא מעט על ידי שמישמש באמה,
63 שבכל עת שמישמש יחזור ויצא מעט.
64 דין נוסף באותו ענין: אָמַר שְׁמוּאֵל, כָּל שִׁכְבַּת זֵרַע שְׂאִין כָּל גּוֹפּוֹ
65 מְרַגֵּשׁ בָּהּ אֵינָה מְטַמְּאָה. מְבִרַרַת הִגְמָרָא: מֵאֵי מְטַמְּא. מְשִׁיבָה
66 הִגְמָרָא: בְּכַעַל קָרִי יָאִישׁ כִּי יִצְא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַּת זֵרַע אָמַר רְחֻמָּא
67 (ויקרא טו טז), מִשְׁמַע דְּתוֹקָא בְּרִאשִׁיָּה לְתוֹרִיעַ – להוליד.
68 וכשנעקרה מבלי הרגשה אין בה כח להוליד, ואינה מטמאה.
69 מִקְשָׁה הִגְמָרָא: מִיִּתְיָבִי, שִׁינּוּ בְּמִשְׁנָה (מקואות פ"ח מ"ג) הִיָּה
70 מְתַרְהַר בְּלִילָה בְּחִלּוּמוֹ דְּבַרְבֵּים הַמְּבִיאִים לִידֵי קָרִי, וְעָמַד מִשְׁנֵתוֹ
71 וּמִצָּא בְּשִׂרׁוֹ – [אברו] חָם יוֹתֵר מִהֲרִגִּיל, מְטַמֵּא, שְׁמַא יִצְאָה טִיפַת קָרִי
72 וְנִאֲבָדָה. מִשְׁמַע שֶׁשִׁכְבַּת זֵרַע מְטַמֵּאת גַּם מְבִלֵי הִרְגֵּשָׁה, שְׁהִרִי לֹא
73 הִרְגִישׁ כְּלוּם. מִתְרַצַּת הִגְמָרָא: תְּרַנְמָא – [העמיד וביאר] רַב הוֹנָא
74 מִשְׁנָה זו, בְּמִשְׁמַשׁ מְטַמֵּא בְּחִלּוּמוֹ – בְּחוֹלָם שִׁמִּשְׁמֵשׁ מִיִּשְׁתּוֹ, לְפִיכָךְ
75 טַמָּא כִּיּוֹן דְּאִי אֲפִשֶׁר לְשִׁמְשׁ בְּלֹא הִרְגֵּשָׁה, וּבְחִלּוּמוֹ דְּאִי הִרְגִישׁ.
76 לְשׁוֹן אַחֲרַת דְּבַרְבֵּי שְׁמוּאֵל: לִישְׁנָא אַחֲרֵינָא, אָמַר שְׁמוּאֵל, כָּל
77 שִׁכְבַּת זֵרַע שְׂאִינוֹ יוֹרֵה כַּחֲזֵן – שְׂאִינוֹ מְקַלַּח בְּכַח מְגוּפוֹ, אֵינָה
78 מְטַמְּאָה.
79 מְבִרַרַת הִגְמָרָא: מֵאֵי אֵיכָא – איזה הבדל בדין יש בין הָאִי לִישְׁנָא
80 לְהָאִי לִישְׁנָא. מְשִׁיבָה הִגְמָרָא: אֵיכָא בִּינִיּוּהוּ לִגְבֵי שִׁכְבַּת זֵרַע
81 שֶׁנֶּעֱקְרָה בְּהִרְגֵּשָׁה וְיִצְאָה לְחוּץ שְׁלֹא בְּהִרְגֵּשָׁה – שֶׁלֹא הִיָּה יוֹרֵה
82 כַּחֲזֵן. לְפִי לְשׁוֹן רֵאשׁוּנָה טַמְּאָה, כִּי נִעֲקְרָה בְּהִרְגֵּשָׁה, אֲבָל לְפִי לְשׁוֹן
83 שְׁנִיָּה לֹא טַמְּאָה, כִּי לֹא הִיָּה יוֹרֵה כַּחֲזֵן.
84 הִגְמָרָא מְבִיאָה שְׂרַבָּא הַסְּתַפֵּק בְּדִין זֶה: מִילְתָּא דְּפִשְׁטָא לִיָּה
85 לְשְׁמוּאֵל, מִיִּבְעִיָּא לִיָּה לְרַבָּא. דְּכַעַי רַבָּא, שִׁכְבַּת זֵרַע שֶׁנֶּעֱקְרָה
86 בְּהִרְגֵּשָׁה וְיִצְתָה שְׁלֹא בְּהִרְגֵּשָׁה, מָהוּ דִּינָה.
87 הִגְמָרָא בָּאָה לְפִשְׁטוֹת הַסֵּפִי: תָּא שְׁמַע, שִׁינּוּ בְּמִשְׁנָה (שם פ"ח מ"ג),
88 כַּעַל קָרִי שְׂבִבָּל, לֹא הִטִּיל מִים קוֹדֵם טְבִילתוֹ, אָף שֶׁטְבִילתוֹ
89 מִשְׁתַּרְתּוֹ, לְכַשְׁיִטִּיל מִים חוֹזֵר וְנִעֲשֶׂה מְטַמֵּא, כִּי נִשְׂאָר בּוֹ מַעַט קָרִי
90 וְיוֹצֵא עִם מִי רִגְלָיו. הִרִי שִׁכְבַּת זֵרַע מְטַמֵּאת גַּם כְּשִׁיִּצְאָה לְחוּץ
91 שֶׁלֹא בְּהִרְגֵּשָׁה הוֹאִיל וְנִעֲקְרָה בְּהִרְגֵּשָׁה. דּוּחָה הִגְמָרָא: שְׂאֵנִי הָתָם
92 דְּרוּבָה בְּהִרְגֵּשָׁה נִפְקַ – שְׂרׁוּבָה יִצֵּא תַחִילָה בְּהִרְגֵּשָׁה כְּשִׂרָה קָרִי.
93 וְרַבָּא הַסְּתַפֵּק כְּשִׁיִּצְאָה כּוֹלָה שֶׁלֹא בְּהִרְגֵּשָׁה.
94 לְשׁוֹן שְׁלִישִׁית בְּדַבְּרֵי שְׁמוּאֵל: לִישְׁנָא אַחֲרֵינָא אָמַרִי לָהּ, אָמַר
95 שְׁמוּאֵל, כָּל שִׁכְבַּת זֵרַע שְׂאִינוֹ יוֹרֵה כַּחֲזֵן אֵינָה מוֹרַעַת. מְדִיִּיקַת
96 הִגְמָרָא: אֲרוּעֵי הוּא דְלֹא מוֹרַעָא – לְחוֹרַעֵי אֵינָה מוֹרַעַת, הָא מְמוּנֵי
97 מְטַמְּאִי – אֵיךְ לְטַמֵּא הִיא מְטַמְּאָת, שְׁנַאֲמַר בְּכַעַל קָרִי (דברים כג יא)
98 'כִּי יִהְיֶה בְּךָ אִישׁ אֲשֶׁר לֹא יִהְיֶה טְהוֹר מְקַרְהָ לְיָלֵהּ, וּמִלְשׁוֹן הַכְּתוּב
99 'מְקַרְה' מִשְׁמַע שֶׁמְטַמֵּא אִפִּילוּ כָל קָרִי שֶׁעוֹלָם, גַּם כְּשִׁאֵינוֹ רֹאוּ
100 לְהוֹלִיד.
101 בְּגִמְרָא לְעִיל (לד). מְבוּאָר שִׁכְבַּת זֵרַעוֹ שֶׁל גּוֹי אֵינָה מְטַמֵּאת. כַּעַת
102 מִסְתַּפֵּקַת הִגְמָרָא בְּאוּפֵן מְסוּיִם מִזֵּה דִינָה: כַּעַי רַבָּא, עוֹזְבֵי בּוֹכְבִּים
103 שֶׁהִרְדָּה וְנִעֲקְרָה שִׁכְבַּת זֵרַע מִמְקוֹרָה בְּגוֹפּוֹ, אֵיךְ לֹא יִצְאָה לְחוּץ, וְיָרִיד
104 וְסִבָּל לְשֵׁם גִּירוֹת וְאֲחֵר כִּךְ יִצְאָה, מָהוּ, הָאֵם מְטַמֵּאת אוֹ לֹא. וּמְבִאָר
105 רַבָּא אֵת צַדִּיִּי הַסֵּפִי: אֵם תִּמְצִי לוֹמַר בְּתַר עֲקִירָה אֲוִלִּינִי – אִפִּילוּ
106 אֵם תִּפְשׁוּת אֵת הַסֵּפִי שֶׁהִסְתַּפְּקָנוּ לְעִיל לִגְבֵי שִׁכְבַּת זֵרַע שֶׁל יִשְׂרָאֵל,
107 וְתִאֲמַר שֶׁהוֹלְכִים אַחַר שַׁעַת עֲקִירָה וּמְטַמֵּאת, אֵי אֲפִשֶׁר לְלַמּוֹד מִשֵּׁם
108 לִגְבֵי גּוֹי שֶׁהִתְגַּיֵּר, כִּי אוֹלֵי הֲנִי מִילֵי לְחוּמְרָא – לְהַחֲמִיר וּלְטַמֵּא
109 מִסֵּפִי, אָבֵל הָכָא דְלִקְוִלָּא – שֶׁאֵם נִלְךְ אַחַר שַׁעַת עֲקִירָתָה כְּשִׁהִיָּה
110 גּוֹי, יִהְיֶה זֶה לְהַקֵּל וּלְטַהֵרוֹ, לֹא אָמַרְיִנָּן שֶׁשַׁעַת עֲקִירָה קוֹבַעַת, אֲלֹא
111 שַׁעַת יִצְאָה, וּמְטַמֵּאת. אוֹ דִּילְמָא לֹא שְׂנָא בִּין לְקוֹלָא וּבִין לְחוּמְרָא,
112 שַׁעַת עֲקִירָה קוֹבַעַת וְאֵינָה מְטַמֵּאת. מְסִיקָה הִגְמָרָא: תִּיקוּ.
113 הַדִּין הוּא שְׁמֵי רִגְלִים שֶׁל זָבָה הֵם אֲב הַטּוּמְאוּאָה לְטַמֵּא אָדָם וְכֻלָּם.
114 כַּעַת מִסְתַּפֵּקַת הִגְמָרָא בְּאוּפֵן מְסוּיִם מִזֵּה דִינָם: כַּעַי רַבָּא, זָבָה
115 שֶׁנֶּעֱקְרִי מִיָּמִי וְנִלְיָהּ מִמְקוֹרָם, אֵיךְ לֹא יִצְאוּ לְחוּץ, וְיָרִידָהּ וְסִבָּלָהּ
116 לְהִטְיֵיר מִזִּיבְתָהּ וְאֲחֵר כִּךְ יִצְאָה, מָהוּ, הָאֵם מְטַמֵּאִים אוֹ לֹא. וּמְבִאָר

מפיה אנו חיינ! אלא הרי זו בחזקת בעולה עד שלא תתארס, והטעתו, עד שתביא ראיה לדבריה.

משניות מבוארות – קהתי

ממון, אנו אומרים: העמד ממון בחזקת בעליו והמוציא מחברו עליו הראיה. והלכה כרבן גמליאל ורבי אליעזר (רמב"ם הל' אישות יא, יא).

בתולה, והיה מקחו מקת טעות, עד שתביא ראיה לדבריה – שלאחר האירוסין נאנסה. דעת רבי יהושע היא, שהואיל ויש כאן צד

המשך ביאור למס' נדה ליום שלישי עמ' א

1 רבא את צדדי הספק; אם תמצא לומר פתח עקירה אוליגין – אפילו
2 אם תפשוט את הספק שהסתפקנו לעיל לגבי שכבת זרע, ותאמר
3 שהולכים אחר שעת עקירה ומטמאת, אי אפשר ללמוד משם לגבי
4 מימי רגליה של זבה, כי אולי הני מילי שכבת זרע, ולא מצי נקיט
5 לה – שלאחר עקירתה אינו יכול למונעה מלצאת לחוץ, לפיכך אנו
6 הולכים בה אחר שעת עקירה כיון שעקירתה ודאי לצורך יציאתה.
7 אבל מימי רגליה של זבה, דמצי נקיט לה – שיכולה למונעם שעה

8 אחת שלא יצאו, לא הולכים בהם אחר שעת עקירה אלא אחר שעת
9 יציאה, ואז היא כבר טהורה. או דילמא לא שנתא בין שכבת זרע לבין
10 מימי רגליה של זבה, ובכל אופן שעת עקירה קובעת, וטמאים.
11 מסיקה הגמרא: תיקו.
12 שאלה נוספת מעין הקודמות: בעי רבא, עובדת כוכבים זבה]
13 שצעקרו מימי רגליה אבל לא יצאו לחוץ,

המשך ביאור למס' נדה ליום שבת קודש עמ' ב

1 אחד' (לעיל מד:), שהכוונה שמלאו לה שלש שנים שלמות ונכנסה
2 ליום הראשון של שנתה הרביעית וכן 'בן תשע שנים ויום אחד'
3 (לעיל מה:), 'בת אחת עשרה שנה ויום אחד' (לעיל מה:), ואילו
4 במשנתנו שנינו 'בת עשרים שנה' ולא מוזכר 'יום אחד'. הגמרא דנה
5 האם שינוי לשון זה מורה על הבדל בדיו.
6 אמר רב, הלכתא ככולי פרקין מעת לעת – כל השנים המוזכרות
7 בפרקנו זה הן שנים שלמות מיום אל יום, ואין אומרים שיום אחד של
8 שנת העשרים יחשב כשנה וכיון שיעברו עליו תשע עשרה שנים ויום
9 אחד יקרא 'בן עשרים' ולענין המדובר במשנתנו. ואף על פי שלא
10 נאמר במשנתו 'בן עשרים שנה ויום אחד', הרי זה כאילו נאמר 'יום
11 אחד'. ועולא אמר, דתנן תנן ודלא תנן לא תנן – במשניות ששינונו
12 בהן בפירוש 'יום אחד', כגון בת שלש שנים ויום אחד, וכן כל שאר
13 המשניות חוץ ממשנתנו, צריך שנים שלמות, ובמקום שלא שינונו
14 'יום אחד' אין צריך שנים שלמות, אלא משנכנס יום אחד בשנת
15 העשרים הרי זה 'בן עשרים'.

16 הגמרא מקשה על רב: בשלמא לעולא, שמחלק בין משנתנו לשאר
17 המשניות, חיינו דקתני קרא יום אחד – שזהו ששינונו במשניות
18 לעיל 'יום אחד', והקרא במשנתנו לא קתני 'יום אחד', משום
19 שבמשנתנו אין צריך שנים שלמות. אלא קרב, ליתני – ראוי היה
20 שישנה התנא גם במשנתנו 'יום אחד', ומדוע שינה את לשונו
21 ממשניות הקודמות.

22 הגמרא מוסיפה להקשות על רב: ועוד קשה, דתניא בברייתא, רבי
23 יוסי בן כיפר אומר משום רבי אליעזר, שנת עשרים שניצאו ממנה
24 שלשים יום, והיינו שמלאו לו תשע עשרה שנים שלמות ועוד
25 שלשים יום משנתו העשרים, הרי היא בשנת עשרים לכל דבריה,
26 שאם לא הביא שתי שערות ויש בו סימני סריס, הרי הוא סריס. וכן
27 הורה רבי בלוי, שאין צריך שנים שלמות בענין זה, ושנת שמנה
28 עשרה שניצאו ממנה שלשים יום הרי היא בשנת שמנה עשרה לכל
29 דבריה, ואם לא הביא שתי שערות והביא סימני סריס, הרי הוא
30 סריס.

31 הגמרא מסיימת את הקושיא: בשלמא דסתירת דברי רבי ודרבי יוסי

32 בן כיפר [שרבי אמר שמונה עשרה ורבי יוסי בן כיפר אמר עשרים]
33 לא קשיא, ואין להוכיח מסתירה זו שדברי הברייתא משובשים, שיש
34 ליישב, הא דאמר רבי, שמונה עשרה שנה, הוא כבית שמאי
35 במשנתנו, והא דאמר רבי יוסי בן כיפר, עשרים שנה, הוא כבית
36 הלל, אלא לרב קשיא מהברייתא, שמבואר בה שאין צריך שנים
37 שלמות.

38 מתרצת הגמרא: תנאי היא – הדבר שנוי במחלוקת התנאים, ואף
39 שבברייתא מבואר לא כרב, רב סבר כתנא אחר. דתניא בברייתא,
40 שנה האמורה בקדשים, כגון 'כבש בן שנתו' (ויקרא יב ו), וכן שנה
41 האמורה בבתי ערי חומה, שנאמר (ויקרא כה טז) 'ואיש כי ימכר
42 בית מושב עיר חומה והיתה גאלתו עד תם שנת ממכרו', שהמוכר
43 בית בעיר המוקפת חומה מימות יהושע, יכול לפדותו בעל כרחו של
44 הלוקח בתוך השנה הראשונה מיום המכר, וכן שתי שנים שבשנה
45 אחוזה, שהמוכר שדה שהיא אחוזת אבותיו, יכול לפדותה בעל כרחו
46 של הלוקח אחרי שתשהה בידו שתי שנים, וכן שש שנים שבשנה
47 עברי, כמו שכתוב (שמות כא ב) 'כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד
48 ובשבעת יצא לחפשי חנם', וכן השנים שבבין ושכבת, והיינו בן
49 עשרים שנה ובת עשרים שנה האמורות בסריס, כולן מעת לעת –
50 כל השנים הללו הן שנים שלמות מיום אל יום.

51 הגמרא מביאה מקורות לדברי הברייתא: שנה האמורה בקדשים
52 מנא לן שהיא שנה שלמה. אמר רב אחא בר יעקב, אמר קרא
53 (ויקרא יב ו) 'כבש בן שנתו', ומשמע שהיא שנתו שלו, המסתיימת
54 כעבור שנה שלמה מיום לידתו, ולא שנה של מנין עולם שמסתיימת
55 בא' בתשרי.

56 שנה האמורה בבתי ערי חומה מנלן שהיא שנה שלמה. אמר קרא
57 (ויקרא כה טז) 'ואיש כי ימכר בית מושב עיר חומה והיתה גאלתו עד
58 תום שנת ממכרו', ומשמע שהיא שנה הנמדדת לפי ממכרו שלו,
59 ולא שנת של מנין עולם שמסתיימת בכ"ט אלול.
60 שתי שנים שבשנה אחוזה מנלן שהן שתי שנים שלמות מיום אל
61 יום. אמר קרא (ויקרא כה טו) 'כמספר

59 את מספר הפעמים שצריך האיש לראות זיבה כדי לקבל דין של זב.
60 משיבה הגמרא: רבי ישמעאל נפקא ליה מהדרשה דרבי סימאי,
61 דתניא, רבי סימאי אומר, מצינו שמנה הכתוב שתים - שתי זיבות,
62 שנאמר (שם טו ב) 'איש איש פי יהיה זב מבשרו זובו טמא הוא, זב'
63 וזובו' הרי שתי זיבות, וקראו הכתוב טמא, שנאמר בסוף הפסוק
64 'טמא הוא'. ולעומת זאת מצינו שמנה הכתוב שלש זיבות (שם טו ג)
65 'וזאת תהיה טמאתו בזובו רר בשרו את זובו או החתים בשרו מזובו'
66 טמאתו היא, 'בזובו' ו'את זובו' ו'מזובו' הרי שלוש זיבות, וקראו
67 הכתוב טמא, שנאמר בסוף הפסוק 'טומאתו היא'. הא כיצד יתקיימו
68 שני המקראות, הלא אם בשתי ראיות נגעה טמא לאיזה צורך
69 הזכרה ראייה שלישית בפסוק, אלא שהרואה שתים יש לו דין זב
70 לטומאה אבל אינו מתחייב בקרבן, והרואה שלש יש לו דין של זב גם
71 לקרבן.
72 שואלת הגמרא: ולמאן דנפקא ליה תרנויהו - ולמי שלומד
73 (-חכמים) את שני הדינים, כלומר את הדין של שלוש ראיות שבזב
74 וגם את הדין של שתי ראיות, מהפסוק (שם) 'וזאת תהיה טומאתו
75 בזובו וגו' או החתים בשרו מזובו, אם כן, הפסוק 'איש איש פי יהיה
76 זב מבשרו', מאי עביד ליה, כלומר מה בא פסוק זה ללמד. משיבה
77 הגמרא: פסוק זה לדעת חכמים מפעי ליה ללמד שאינו מיטמא עד
78 שיצא הזוב מבשרו, אבל כשזובו עדיין בתוך בשרו, אף שנערך כבר
79 ממקורו בגוף, אינו מיטמא בכך. שואלת הגמרא: מה שנאמר בהמשך
80 הפסוק 'זובו טמא הוא, למה לי' - מה באות תיבות אלו ללמד לדעת
81 חכמים. משיבה הגמרא: בזה לימד הכתוב על הזוב (-הטיפה עצמה)
82 שהוא טמא.
83 הגמרא מביאה מימרא בענין שיעור טומאה בשכבת זרע: אמר רב
84 חנילאי משום רבי אלעזר ברבי שמעון, שיעור טומאה בשכבת זרע,
85 לרואה שכבת זרע מגופו הוא כמשהו, אבל לזנוע בה אינה מטמאת
86 אלא כשיעורה ככעדרשה.
87 מקשה הגמרא: והאנן מטמאין בכל שהן תנן - והרי שנינו במשנתנו
88 שגדה חב ובעל קרי מטמאים בכלשהו, מאי לאו כוונת המשנה אף
89 לזנוע בשכבת זרע שיתמא בכל שהוא ואפילו פחות מבעדשה.
90 מתרצת הגמרא: לא, אלא כוונתה דווקא לרואה שכבת זרע מגופו
91 שנטמא אפילו במשהו. אבל הנוגע צריך שיעור כבעדשה.
92 מקשה הגמרא על רב חנילאי: תא שמע, שכן שנינו בברייתא, שיש
93 חומר לענין טומאה בשכבת זרע יותר מבשרין, ויש חומר בשרין
94 לענין טומאה יותר מבשכבת זרע. חומר בשרין יותר מבשכבת זרע,
95 שהשרין אין חלוקה טומאתו - אין בו חילוק בעניני טומאה כי בכל
96 אופן הוא מטמא, מה שאין כן בשכבת זרע שיש שכבת זרע שאינה
97 מטמאה. וחומר בשכבת זרע יותר מבשרין, שהשכבת זרע מטמא
98 בכל שהוא, מה שאין כן בשרין צריך שיהיה בו שיעור כעדשה כדי
99 שיתמא. מאי לאו כוונת הברייתא אף לזנוע בשכבת זרע שיהיה
100 נטמא בכל שיעור שהוא ואפילו פחות מבעדשה, שלא כדברי רב
101 חנילאי. מתרצת הגמרא: לא, אלא כוונתה דווקא לרואה שכבת זרע
102 מגופו שנטמא אפילו במשהו. אבל הנוגע צריך שיעור כבעדשה.
103 מקשה הגמרא: והא דומיא דשרין קתני - והרי התנא בא לדמות
104 שכבת זרע לשרין כדי להראות את ההבדל שביניהם. מה בשרין
105 דיבר התנא על שיעורו לטמא בנגיעה, אף בשכבת זרע על כרחך
106 כוונתו לענין שיעורה לטמא בנגיעה, ועל זה אמר שמטמאת בכל
107 שהוא, שלא כדברי רב חנילאי. מתרצת הגמרא: אמר רב אדא בר
108 אבהו, שום שרין קתני ושום שכבת זרע קתני - כוונת התנא
109 שבשם שרין לא מצינו כלל שיתמא במשהו, אבל בשם שכבת זרע
110 מצינו שתטמא במשהו, והיינו לרואה.
111 חזורת הגמרא ומקשה: וכי שרין לא מצינו בו שטמא כמשהו, והא
112 אנן תנן (אהלות פ"א מ"ר), האברים כשהם שלמים אין להם שיעור
113 כדי לטמא, אלא אפילו אם הם פחות מכונית בשר המת ופחות
114 מכונית בשר נבלה ופחות מבעדשה מן השרין מטמאים גם כן. הרי
115 שגם בשרין יש אופן שהוא מטמא במשהו. מתרצת הגמרא: שאני
116 אבר שלם, שטמא אף כשאין בו שיעור, כיון דכוליה - שזה שכולו למד

1 וירדה וטבלה לשם גירות, מהו דינם. ומבאר רבא את צדדי הספק:
2 אם תמצוי לומר - אפילו אם תפשוט את הספק שהסתפקנו לעיל
3 לגבי מי רגלים של זבה, ותאמר דתת עקרה אולנין אף על גב
4 דמצוי נקיט להו - שאנו הולכים בהם אחר שעת עקירתם אף על פי
5 שהיא יכולה למונעם שלא יצאו לחוץ, עדיין אי אפשר ללמוד משם
6 לגבי מי רגליה של גויה שהתגירה, כי אולי הני מילי לגבי מי רגליה
7 של זבה ישראלית, הטמאה דאורייתא - שטומאתה חמורה כיון
8 שהיא מן התורה, אבל עוברת בוכבים זבה, הטמאה רק מדרבנן,
9 לא החמירו בה ללכת אחר שעת עקירתם אלא הולכים אחר שעת
10 יציאתם, ואז היתה כבר גירות והם טהורים. או דילמא לא שניא -
11 או אולי אין הדין שונה בענין זה בין דאורייתא לדרבנן, ובכל אופן
12 שעת העקירה היא הקובעת, וכיון שבשעת עקירתם היתה עדיין גויה
13 הרי הם טמאים. מסיקה הגמרא: תיקו.
14 שנינו במשנה לגבי נדה חב ובעל קרי, שלא צריך שיעור לטומאתם,
15 ומטמאין אפילו בכל שהן.
16 הגמרא מביאה מימרא בענין שיעור טומאת הזב: אמר שמואל, בכדי
17 שהזב יקבל טומאת זב, צריך שיהיה זובו שיעור של כחתימת פי
18 האמה - כדי סתימת נקב פי אמתו, שנאמר בטומאת הזב (ויקרא טו
19 ג) 'או החתים בשרו מזובו' וגו', ומשמע דווקא כשיש שיעור בטיפת
20 זובו לחתום ולסתום את בשרו (-אברו), אבל פחות משיעור זה אינו
21 זובו.
22 מקשה הגמרא: והאנן תנן במשנתנו, שגדה חב ובעל קרי מטמאין
23 אפילו בכל שהן, ומבואר שאין חוב צריך שיעור לראיתו. מתרצת
24 הגמרא: הוא דאמר ברבי נתן - שמואל אמר את דינו כדעת רבי נתן
25 החולק על משנתנו, דתניא בברייתא שנחלקו בזה רבי נתן וחכמים,
26 רבי נתן אומר משום רבי ישמעאל, זב צריך שיעור בזובו כחתימת
27 פי האמה, ולא יזדו לו חכמים, אלא סברו שאינו צריך שיעור כלל.
28 ומשנתנו היא כדעת חכמים.
29 מבררת הגמרא: מאי טעמא דרבי ישמעאל שמצריך שיעור זובו
30 כחתימת פי האמה. משיבה הגמרא: דאמר קרא (שם) 'או החתים
31 בשרו מזובו', ומשמע שכדי להיטמא צריך שיהיה נסתם בשרו
32 מטיפת זובו.
33 שואלת הגמרא: ורבנן מדוע לא למדו מפסוק זה שזב צריך שיעור.
34 משיבה הגמרא: הפסוק הווא מפעי ליה - נוצר לדעת חכמים
35 ללמוד ממנו שדווקא כאשר הזוב לח הוא מטמא, ואינו מטמא
36 כשהוא יבש. שכן משמע מלשון הכתוב 'החתים בשרו', שהזוב לח
37 ולפיכך הוא חותם את פי האמה, כי כשהוא יבש אינו נסרך בפי
38 האמה לסותמה אלא נופל החוצה.
39 שואלת הגמרא: ורבי ישמעאל שלמד מאותו פסוק את שיעור הזוב,
40 מהיכן למד שהוא מטמא דווקא לח ולא יבש. משיבה הגמרא: הדין
41 הווא לפי רבי ישמעאל מדר' נפקא - נלמד ממה שנאמר בתחילת
42 הפסוק (שם) 'רר בשרו את זובו' וגו', ומתחייבה דר' משמע שהוא לח.
43 שואלת הגמרא: ורבנן שלמדו שצריך שיהיה לח מלשון הכתוב
44 'החתים בשרו', מה למדו מלשון הכתוב 'רר'. משיבה הגמרא: הווא
45 למנינא הוא דאיתא - תיבה זו באה לדעת חכמים ללמד את מספר
46 הפעמים שצריך האיש לראות זיבה יוצאת מגופו כדי לקבל דין של
47 זב, שנאמר בזב (שם) 'וזאת תהיה טמאתו בזובו רר בשרו את זובו',
48 והזכרה לשון זיבה שלוש פעמים בפסוק זה, 'רר' ו'זובו' ו'רר',
49 'בשרו' ו'תרי', 'את זובו' ו'תלת', ובכך לימד על זב בעל שלש ראיות -
50 שראו זיבה שלוש פעמים, שחייב בקרבן כמבואר בפרשה, אבל
51 בשתי ראיות עדיין אינו חייב קרבן. ובהמשך הפסוק (שם) נאמר 'או'
52 החתים בשרו מזובו טמאתו היא', שהוא טמא, ומשמע מלשון
53 הכתוב 'מזובו' שמשקצת זובו טמא - שגם אם ראה פחות משלוש
54 ראיות של זב ועדיין לא קיבל דין זב גמור אף על פי כן טמא, ובכך
55 לימד על זב בעל שתי ראיות - שראו זיבה פעמיים בלבד, שטמא
56 משקב ומושב כמבואר בפרשה.
57 שואלת הגמרא: ורבי ישמעאל שדרש את לשון הכתוב 'רר' לענין
58 אחר, שהזוב מטמא כשהוא לח דווקא, מנינא מנא ליה - מהיכן למד

46 מטמא בַּנְיָעָה אַף שְׁכַבְתָּ וְרַע מִטְּמֵאת בַּנְיָעָה, וְאוֹקֵי בְּאַתְרָהּ -
 47 אבל אחר כך הנח את הדין הזה במקומו, אצל דינו של בעל קרי
 48 המפורש בכתוב, ותלמד את פרטיו ממנו, מה שְׁכַבְתָּ וְרַע שיעור
 49 טומאתה לְרוֹאֵה קרי הוא אפילו בְּמִשְׁהוּ, אַף לְנוֹעֵץ בה שיעורה
 50 אפילו בְּמִשְׁהוּ.
 51 הגמרא דוחה את דברי רב פפא: אִמֵּר לִיה רַב הוֹנָא בְּרִיה דְּרַב נֶתָן
 52 לְרַב פָּפָא, מַמְאֵי דְמֵאוּ אִישׁ דְּשָׂרְיָן קְמָרְבִי לִיה - מנין לך
 53 שכשהזכיר התנא את לשון הכתוב 'או איש', כוונתו לרבות את הדין
 54 של נוגע בשכבת זרע מאותן תיבות שנאמרו בפרשה של טומאת
 55 שרצים. דִּילְמָא מְהַפְּסוּק (שם כב ד) 'או איש אֲשֶׁר תִּצַּא מִמֶּנּוּ
 56 שְׁכַבְתָּ וְרַע', שנאמר לגבי איסור אכילת קדשים בטומאה, קְמָרְבִי
 57 לִיה, וְדְבֻלֵי עֲלָמָא דִּזְוֵן מִינָהּ וּמִינָהּ - ולכל הדעות כאן יש ללמוד
 58 מאותה פרשה גם את עיקר הדין וגם את פרטיו. שהרי גם למי שסובר
 59 שבכל דין שנלמד מפרשה אחרת צריך ללמוד את פרטיו מפסוקים
 60 שנאמרו בענינו (-ואוקי באתרה'), הרי כאן הפסוק שבו נתרבתה
 61 טומאת מגע בשכבת זרע עוסק אף הוא באותו ענין, בראיית קרי,
 62 לפיכך יש ללמוד ממנו גם את שיעורה לטמא במגע, שהוא במשדו
 63 כדן הוראה קרי.
 64 מוסיפה הגמרא: שְׁיִילְיָהוּ לְתַנְאֵי - שאלו בני הישיבה דבר זה
 65 לחכמים שהיו שונים את התוספתא, לאיזה פסוק מתכוונת ברייתא
 66 זו, וגם הם נחלקו בכך, אִיכָא דְתַנִּי - יש שונים ברייתא זו בְּרַב פָּפָא,
 67 שהיו מבארים שכוונת הברייתא לפסוק שנאמר בשרץ (ויקרא כב ה)
 68 'או איש אֲשֶׁר יַגַּע בְּכַל שֶׂרֶץ אֲשֶׁר יִטְמָא לוֹ' וגו', וְאִיכָא דְתַנִּי - ויש
 69 שונים ברייתא זו בְּרַב הוֹנָא בְּרִיה דְּרַב נֶתָן, שהיו מבארים שכוונת
 70 הברייתא לפסוק שבאיסור אכילת קדשים בטומאה (שם כב ד) 'או
 71 אִישׁ אֲשֶׁר תִּצַּא מִמֶּנּוּ שְׁכַבְתָּ וְרַע'.

משנה

72 המשנה מבארת מאימתי תינוקת ותינוק מטמאים בטומאה היוצאת
 73 מגופם: תְּנוּקָת אפילו פת יום אַחַד, שיצא דם ממקורה, הרי היא
 74 מְטַמְּאָה בְּנֶגְדָה - יש לה דין של נדה לטמא אדם וכלים. וכשתהיה
 75 בַּת עֶשְׂרֵה יָמִים, אם בנוסף ליום הראשון ראתה שלשה ימים רצופים
 76 מהיום השמיני עד היום העשירי ללידתה, הרי היא מְטַמְּאָה בְּזִבְחָהּ
 77 - יש לה דין של 'זבה גדולה', וצריכה ספירת שבעה נקיים וטבילה.
 78 וכן תְּנוּקָת אפילו בן יום אַחַד, שיצא ממנו זוב, הרי הוא מְטַמְּאָה בְּזִבְחָהּ.
 79 דינים נוספים בתינוק בן יומו: וּמְטַמְּא בְּנֶגְעִים אם היו על בשרו.
 80 וּמְטַמְּא בְּטָמֵא מֵת - אם נגע במת, הרי נטמא באב הטומאה. וְזוֹקֵק
 81 את אשת אחיו לַיָּבִוּם, שאם מת אחיו בלי בנים, ונולד הוא אפילו
 82 שעה אחת קודם שמת אחיו, אשת אחיו אסורה להינשא עד שיגדל
 83 ויבסם אותה או יחלוץ לה. וְכֵן פּוֹטֵר את אמו מן הַיָּבִוּם, שאף אם מת
 84 מיד ביום שנולד, נחשב הדבר שהיה לאביו בן, ואמו פטורה מן
 85 היבוס. וּמְאָכִיל את אמו בַּתְּרוּמָה, שאם היה אביו כהן ואמו בת
 86 ישראל (שהדין הוא שאם מת בעלה והשאיר זרע ממנה, היא
 87 ממשיכה לאכול בתרומה), אוכלת אמו בתרומה בו ביום. וְכֵן פּוֹסֵל
 88 אחרים (את) [מן] הַתְּרוּמָה, כפי שיתבאר בגמרא.

המשך ביאור נמוס' נדה ליום שלישי עמ' ב

1 שלם, בַּמְקוֹם עֲדָשָׁה קָאֵי - נותן לו חשיבות כאילו יש בו שיעור
 2 כעדרשה. וההוכחה שזוהי סיבת טומאתו, דְּהָא אִילוּ הָסֵר פּוֹרְתָא
 3 אֲבָר - שהרי אילו נחסר מעט משלימותו של האבר, מִי קְמַמְמֵיָא -
 4 וכי האבר יטמא, הרי אז אינו מטמא יותר, ועל כרחק הוא מפני
 5 שבטלה חשיבותו ואינו נחשב כשיעור עדרשה. מה שאין כן בשכבת
 6 זרע, שתמיד היא מטמאת במשדו, ובהכרח הטעם הוא מפני שלגבי
 7 שיעור טומאה יש חומר בשכבת זרע יותר מבשרץ.
 8 שנינו בברייתא 'חומר בשרץ שהשרץ אין חלוקה טומאתו מה שאין
 9 כן בשכבת זרע', טומאתה של שכבת זרע חלוקה. הגמרא מבררת
 10 מהי כוונת הברייתא: שְׁכַבְתָּ וְרַע דְּחִלּוּקָה טוּמְאָתוּ, מֵאֵי הִיא.
 11 אִילִּימָא כוונת התנא לחילוק שיש בֵּין שכבת זרע של יִשְׂרָאֵל
 12 שִׁמְטָמָא, לְשַׁכְבַּת זרע דְּנִכְרִים שאינה מטמאת, הרי אי אפשר לומר
 13 כך, כִּי הָכָא נִמְי אִיכָא - גם כאן בשרצים יש עֲכָבְר דִּים - עכבר הים
 14 שאינו מטמא וְעֲכָבְר דִּיבְשָׁה שִׁמְטָמָא. אֵלָּא כוונת התנא לחילוק
 15 שיש בֵּין קָמֵן לְגְדוּל, שלגבי שכבת זרע מצינו חילוק כזה, כי קטן
 16 פחות מכן תשע שנים אינו מטמא בקרי, וכן תשע שנים ויום אחד
 17 נחשב גדול ומטמא. מה שאין כן לגבי שרץ אין חילוק בין קטן לגדול,
 18 שאפילו שרץ בן יומו מטמא במיתתו.
 19 רב פפא מעמיד את הדין שאמר רב חנילאי לעיל, ששכבת זרע
 20 צריכה שיעור כעדרשה לטמא במגע, במחלוקת תנאים: אִמֵּר רַב
 21 פָּפָא, בְּתַנְאֵי. שבתורה לא נתפרשה טומאת מגע בשכבת זרע, אלא
 22 רק טומאת הוראה קרי מגופו, ושנינו בברייתא, מְנִין לְרַבּוֹת גַּם את
 23 הַנוֹעֵץ בְּשַׁכְבַּת זרע שנטמא בנגיעתו, תְּלַמּוּד לִזְמַר 'או איש', שאף
 24 הנוגע בשכבת זרע נטמא. והבין רב פפא שכוונת הברייתא לפסוק
 25 שנאמר לגבי נוגע בשרץ (ויקרא כב ה) 'או איש אֲשֶׁר יַגַּע בְּכַל שֶׂרֶץ
 26 אֲשֶׁר יִטְמָא לוֹ' וגו', שהתיבות 'או איש' מיותרות, ובאות לרבות אף
 27 את הנוגע בשכבת זרע. וּפְלִיגֵי תַנְאֵי בְּעֲלָמָא - ומצינו בכמה
 28 מקומות שנחלקו התנאים, לגבי דינו של דבר מסוים, שנלמד מדינו
 29 של דבר אחר על ידי בנין אב או גזירה שוה וכדומה. דְּאִיכָא דְאִמְרֵי,
 30 דִּזְוֵן מִינָהּ - תלמד את עיקר הדין מהפרשה העוסקת בדבר האחר,
 31 וּמִינָהּ - וגם את פרטי הדין שהוא תלמד מהפרשה האחרת, כי
 32 במקום שלמדת את עיקרו משם צריך אתה ללמוד גם את פרטיו.
 33 וְאִיכָא דְאִמְרֵי, דִּזְוֵן מִינָהּ - תלמד את עיקר הדין מהפרשה העוסקת
 34 בדבר האחר, וְאוֹקֵי בְּאַתְרָהּ - אבל אחר כך העמד את הדין במקומו,
 35 כלומר תחפש ללמוד את פרטיו משאר דיני הדבר ההוא, ולא
 36 מהפרשה העוסקת בדבר האחר. וכיון שאת עיקר הדין ששכבת זרע
 37 מטמאת במגע למדנו מיתור הלשון 'או איש' שנכתב אצל שרץ, על
 38 כרחק יחלקו אותם תנאים לגבי שיעורה לטמא, לְמֵאן דְאִמֵּר בכל
 39 לימוד של דבר מדבר אחר דִּזְוֵן מִינָהּ וּמִינָהּ, אף כאן, תחילה 'דון
 40 מינה', תלמד דין זה בשכבת זרע משרץ, מה הַשָּׂרְיָן מטמא בַּנְיָעָה
 41 אַף שְׁכַבְתָּ וְרַע מטמאת בַּנְיָעָה, וּמִינָהּ' - וכמו כן תלמד ממנו את
 42 פרטי הדין, מה הַשָּׂרְיָן צריך שיעור בְּכַעֲרֵשָׁה כדי לטמא במגעו, אַף
 43 שְׁכַבְתָּ וְרַע צריכה שיעור בְּכַעֲרֵשָׁה כדי לטמא במגעו. וְלִמְאֵן דְאִמֵּר
 44 בכל לימוד של דבר מדבר אחר דִּזְוֵן מִינָהּ וְאוֹקֵי בְּאַתְרָהּ, אף כאן,
 45 תחילה 'דון מינה', תלמד דין זה בשכבת זרע משרץ, מה הַשָּׂרְיָן

המשך ביאור נמוס' נדה ליום רביעי עמ' א

9 שמתה אף היא בו ביום, לְתַנְחִיל את נכסיה לְאִחָיו מן הַאֵב שְׁנוּלְדוּ
 10 מאשה אחרת. שאם לא היה נולד, היו בני משפחת האם יורשים את
 11 נכסיה, אך עתה כיון שיש לה ולד יורש הוא את נכסיה, ומורישם
 12 במיתתו לאחיו מאביו.
 13 מוסיפה הגמרא: וְדוֹקָא בְּן יוֹם אַחַד, אֲבָל עוֹבֵר לֹא נוחל את אמו
 14 להנחיל את נכסיה לאחיו מאביו. מֵאֵי טַעְמָא, דְּהוּא מִיִּית בְּרִישָׁא
 15 - מפני שמעוברת שמתה, בדרך הטבע מת עוברת לפנייה, וְאִין הֵבֵן
 16 יוֹרֵשׁ אֶת אִמּוֹ

1 צריך התנא לומר זאת, הלא אֵי פְּעֵי מְאֻבְּוּה לִירְתִי וְאֵי פְּעֵי מִינָה
 2 לִירְתִי - אם ירצו ירשו מאביו ואם ירצו ירשו ממנו. כלומר, הרי
 3 במיתתו הנכסים מתחלקים בין אחיו כפי שהיו מתחלקים ביניהם אם
 4 היו יורשים אותם מאביהם בלעדיו, ומה ההבדל אם הוא נוחל
 5 ומנחיל או לא, הרי בכל אופן אחיו נוטלים חלקו כאילו לא נחל את
 6 אביו כלל.
 7 הגמרא מביאה שני תירוצים. תירוץ ראשון: אִמֵּר רַב שֶׁשֶׁת, אין
 8 הכוונה נוחל מאביו, אלא הכוונה נוֹחֵל בְּנִכְסֵי הָאֵם - בנכסי אמו